MUSA -ALEYHİSSELÂM- İLE FİRAVUN KISSASI

[Türkçe]

قصة موسى عليه السلام مع فرعون

[باللغة التركية]

Muhammed Şahin

محمد بن مسلم شاهين

Tetkik eden: Ümmü Nebil

مراجعة: أم نبيل

Rabva Semti İslâmî Dâvet Bürosu

المكتب التعاوني للدعوة وتوعية الجاليات بالربوة بمدينة الرياض

1428 - 2007

islamhouse.com

Musa -aleyhisselâm- ile kendisine îmân edenler, yola çıktıkları zaman Firavun ve askerleri, onları takip etmeye başladılar. İki topluluk birbirini görünce, Musa -aleyhisselâm- ile kendisine îmân edenler denize doğru, Firavun ve askerleri de onlara doğru ilerlediler. Musa -aleyhisselâm-'a îmân edenler: İşte yakalandık! dediler. Musa-aleyhisselâm- onlara: Asla! (Durum, sizin belirttiğiniz gibi değildir. Onlar bizi yakalayamazlar.) Şüphesiz ki Rabbim (yardımıyla) benimle beraberdir. O bana, (benim ve sizin kurtuluşunuz için) yol gösterecektir. Allah Teâlâ, Musa -aleyhisselâm-'a: 'Asân ile denize vur!' diye vahyetti. (Musa -aleyhisselâm- asâsı ile denize vurunca, deniz) derhal yarıldı ve İsrailoğulları topluluğu sayısınca denizde on iki yol açıldı. Musa -aleyhisselâm- ile kendisine îmân edenler, açılan yollara girip diğer taraftan çıktılar. Firavun ve askerleri de denizde açılan bu yollara girip onları takip etmeye başladılar. Allah Teâlâ denize emredince deniz onların üzerine kapandı. Böylelikle bedenleri denizde boğulmaya, ruhları da sabah-akşam cehennemde ateşle azap görmeye maruz kaldı.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

z y x w v u t r q p o n [

[سورة غافر الآية: ٤٦] Z | {

“Onlar (Firavun âilesi, kabirlerinde azap olunurlar ve hesap gününe kadar) sabah akşam ateşe sunulurlar:[1] *Kıyâmetin kopacağı gün de (yaptıkları kötü amellerine karşılık olarak) Firavun âilesini en şiddetli azaba sokun!"*[2]

Firavun ve askerleri, günah ve mâsiyetlerinin akibeti sebebiyle, alanlar için bir ibret ve ders olmuştur.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

9 8 6 5 4 3 2 1 0 / . - [

Z J I HG F ED C B A@? > = < ; :

[سورة يونس الآية: ٩٠]

"Biz, İsrâiloğullarını denizden geçirdik.Firavun ve askerleri, zulmetmek ve düşmanlık etmek için onları takip ettiler.Nihâyet onu

---

[1] Bu âyet, kabir azabının delillerinden birisidir. Ehl-i sünnet ve cemaat'in ittifakıyla kabir azabı hem ruh, hem de bedene olur. (Tahâviye Akîdesi Şerhi, s: 385)

[2] Ğâfir (Mü'min) Sûresi:46

boğulma çepeçevre kuşatınca, (Firavun): Gerçekten, İsrâiloğullarının îmân ettiği ilâhtan başka bir ilâhın olmadığına ben de îmân ettim. Ben de müslümanlardanım, dedi "[1]

Bunun üzerine Allah Teâlâ Firavun'a şöyle seslendi:

U T S R Q P O N M L K [

Z b a ` _ ^] \ [Y X W V

[سورة يونس الآيتان: ٩١ – ٩٢]

"(Ey Firavun!Ölüm sana gelip çattıktan sonra Allah'ın ibâdete lâyık yegâne ilâh olduğuna) şimdi mi îmân ettin. Oysa (ölüm gelmeden önce) sen, Allah'a karşı gelmiş ve (O'nun yolundan yüz çeviren) bozgunculardan olmuştun. (Dolayısıyla can çekiştiğin ve ölümü gördüğün anda tevbe etmen sana hiçbir fayda vermez).Bugün, (helâk olmanı yalanlayanın sana bakması için) senden sonra gelecek olanlara ibret olman için seni bedeninle yüksek bir yere koyacağız. Şüphesiz ki insanların bir çoğu, âyetlerimizden habersizdirler (âyetlerimizi ne düşünürler, ne de onlardan ibret alırlar)."[2]

Firavun:

[سورة النازعات الآية: ٢٤] Z L K J I H [

"(Firavun:) Ben, sizin en yüce Rabbinizim! dedi."[3]

ve:

[سورة القصص من الآية: ٣٨] Z O N M L K J I H G [

"Ey ileri gelenler! Ben, sizin için benden başka (ibâdeti hak eden) bir ilâh bilmiyorum/tanımıyorum."[4]

Deyip durduktan sonra, insanlar onun ölümünün gerçek olduğundan emîn olabilmeleri için deniz onu ölü olarak dışarı attı. İşte zulmün ve haddi aşmanın akibeti, böyle olur.

Âhiret azabı ise daha çetin ve daha kalıcıdır.

---

[1] Yunus Sûresi:90

[2] Yunus Sûresi:91-92

[3] Nâziât Sûresi: 24

[4] Kasas Sûresi: 38

Abdullah b. Abbas'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, kendisine Âşûrâ günü orucu hakkında sorulduğunda o şöyle demiştir:

((مَا رَأَيْتُ النَّبِيَّ r يَتَحَرَّى صِيَامَ يَوْمٍ فَضَّلَهُ عَلَى غَيْرِهِ إِلاَّ هَذَا الْيَوْمَ يَوْمَ عَاشُورَاءَ وَهَذَا الشَّهْرَ يَعْنِي شَهْرَ رَمَضَانَ)) [رواه البخاري ومسلم]

"Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'i, bu Âşûrâ günü orucu ile bu Ramazan orucunun dışında, üstün tuttuğu başka bir günün orucunun fazîletini ararken görmedim."[1]

Âşûrâ gününün büyük bir fazîleti ve geçmişten gelen bir kudsiyeti vardır. Âşûrâ günü orucunun fazîleti, peygamberler -Allah'ın salât ve selâmı onların üzerine olsun- arasında bilinmekteydi.

Nitekim Nuh ve Musa -Allah'ın salât ve selâmı, her ikisinin üzerine olsun- bu günde oruç tutmuşlardı.

Yine Ehl-i kitap da bu günde oruç tutmuştur. Aynı şekilde Kureyş kabilesi de câhiliye döneminde bu günde oruç tutardı.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Âşûrâ orucu konusunda dört hali vardı:

1. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- Mekke'de iken bu orucu tutar, ancak insanlara tutmalarını emretmezdi.

Nitekim Âişe -Allah ondan râzı olsun- bu konuda şöyle der:

((كَانَ يَوْمُ عَاشُورَاءَ تَصُومُهُ قُرَيْشٌ فِي الْجَاهِلِيَّةِ وَكَانَ النَّبِيُّ r يَصُومُهُ، فَلَمَّا قَدِمَ الْمَدِينَةَ صَامَهُ، وَأَمَرَ بِصِيَامِهِ، فَلَمَّا نَزَلَ رَمَضَانُ كَانَ رَمَضَانُ الْفَرِيضَةَ، وَتُرِكَ عَاشُورَاءُ، فَكَانَ مَنْ شَاءَ صَامَهُ، وَمَنْ شَاءَ لَمْ يَصُمْهُ))

[رواه البخاري ومسلم]

"Kureyş, câhiliye döneminde Âşûrâ günü oruç tutardı. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- de bu orucu tutardı. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- Medine'ye geldiğinde bu orucu tutmayı emretti.Ramazan orucu farz kılınınca, Ramazan orucu farz olarak kaldı, Âşûrâ orucu ise (tutulması emri) terkedildi. Dileyen onu tutar, dileyen de tutmazdı."[2]

2. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- Medine'ye geldiği zaman Ehl-i kitabın bu günde oruç tuttuklarını ve bu güne tâzim

---

[1] Buhârî ve Müslim

[2] Buhârî ve Müslim

gösterdiklerini gördü. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- de bu konuda emrolunmadıkça Ehl-i kitap ile mutabık kalmaktan hoşlanırdı. Bu sebeple kendisi bu günde oruç tutmuş, insanlara da bu günde oruç tutmalarını emretmiş ve onları bu konuda teşvik etmiştir. Hatta sahâbe -Allah onlardan râzı olsun-, çocuklarına bile bu günde oruç tuttururlardı.

Nitekim Abdullah b. Abbas'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunan hadiste o şöyle der:

((أَرْسَلَ رَسُولُ اللَّهِ r غَدَاةَ عَاشُورَاءَ إِلَى قُرَى الْأَنْصَارِ الَّتِي حَوْلَ الْمَدِينَةِ مَنْ كَانَ أَصْبَحَ صَائِمًا فَلْيُتِمَّ صَوْمَهُ، وَمَنْ كَانَ أَصْبَحَ مُفْطِرًا فَلْيُتِمَّ بَقِيَّةَ يَوْمِهِ، فَكُنَّا بَعْدَ ذَلِكَ نَصُومُهُ وَنُصَوِّمُ صِبْيَانَنَا الصِّغَارَ مِنْهُمْ إِنْ شَاءَ اللَّهُ، وَنَذْهَبُ إِلَى الْمَسْجِدِ فَنَجْعَلُ لَهُمْ اللُّعْبَةَ مِنْ الْعِهْنِ،فَإِذَا بَكَى أَحَدُهُمْ عَلَى الطَّعَامِ أَعْطَيْنَاهَا إِيَّاهُ عِنْدَ الْإِفْطَارِ)) [رواه البخاري ومسلم]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Âşûrâ günü sabahı Medine'nin çevresindeki Ensâr'ın köylerine elçiler yollar (ve onlara şöyle söylemelerini emrederdi): Kim bugün oruçlu halde sabahladıysa, orucunu tamamlasın.Kim de bugün yemiş veya içmişse, günün geri kalan kısmını oruçlu olarak tamamlasın.Bu emirden sonra bizler de bugünde oruç tutar, çocuklarımızdan küçük olanlara Allah'ın izniyle oruç tuttururduk.Onları alıp mescide götürür ve onlara yünden oyuncak yapardık.Çocuklardan birisi yemek için ağladığı zaman, iftara kadar oyalanması için o oyuncağı kendisine verirdik."[1]

3. Ramazan orucu farz kılınınca, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- sahâbeye Âşûrâ orucunu tutmalarını emretmeyi ve bunun üzerinde durmayı bıraktı. Nitekim bu konuda Âişe'nin -Allah ondan râzı olsun- rivâyet ettiği hadis daha önce geçmişti. İslâm âlimlerinin çoğunluğu, Âşûrâ orucunun müstehap olduğunda emin değillerdir.

4. Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- hayatının sonunda, Âşûrâ orucunu sadece onuncu günde tutmamaya, hatta orucunda Ehl-i kitaba aykırı hareket etmek için bu güne başka bir gün eklemeye karar vermiştir.

Nitekim İbn-i Abbas'tan -Allah ondan ve babasindan râzı olsun- rivâyet olunan hadiste, o şöyle der:

---

[1] Buhârî ve Müslim

((حِينَ صَامَ رَسُولُ اللَّهِ r يَوْمَ عَاشُـورَاءَ وَأَمَـرَ بِـصِيَامِهِ،قَالُوا: يَـا رَسُـولَ اللَّهِ! إِنَّهُ يَوْمٌ تُعَظِّمُهُ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَى، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ r : فَـإِذَا كَـانَ الْعَـامُ الْمُقْبِلُ إِنْ شَاءَ اللَّهُ صُمْنَا الْيَوْمَ التَّاسِعَ. قَالَ: فَلَـمْ يَـأْتِ الْعَـامُ الْمُقْبِـلُ حَتَّـى تُوُفِّيَ رَسُولُ اللَّهِ r)) [رواه مسلم]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- Âşûrâ günü oruç tuttuğu ve ashâbına da bu günde oruç tutmalarını emrettiğinde, onlar şöyle dediler: Ey Allah'ın elçisi! Âşûrâ günü, yahûdi ve hıristiyanların yücelttiği bir gündür, dediler.Bunun üzerine Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu: O halde gelecek yıl olursa, inşaallah (onuncu gün ile birlikte) dokuzuncu günü de tutarız.İbn-i Abbas der ki: Gelecek yıl gelmeden Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- vefât etti."[1]

İbn-i Kayyim -Allah ona rahmet etsin- de bu konuda şöyle der:

"Âşûrâ orucunun dereceleri üç şekildedir:

1. En mükemmeli: 9, 10 ve 11. günlerin tutulmasıdır.

2. 9 ve 10. günlerin tutulmasıdır.Hadislerin çoğu da buna delâlet etmektedir.

3. Sadece 10 gün oruç tutulmasıdır.

İbn-i Abbas gibi ilk müslümanlardan bir topluluk, Âşûrâ orucunu yolculuk halinde de tutarlardı. Nitekim bu konuda şöyle demişlerdir: Ramazan orucundan yolculukta tutulmayan günler sayısınca, Ramazan dışında yılın başka günlerinde kaza edilebilir. Fakat Âşûrâ orucu kaza edilemez.

Âşûrâ orucu hakkında rivâyet edilen en ilginç şey ise, vahşi hayvanlar, sürüngenler ve karıncalar bugünde oruç tutarlardı.Bu orucun fazîletlerinden birisi de bugün, Allah Teâlâ'nın bir topluluğu bağışladığı, başka bir topluluğu da bağışlaya-cağı bir gündür.Nitekim aşağıdaki hadis bu konuda delildir:

((عَنْ عَلِيٍّ قَالَ: سَأَلَهُ رَجُلٌ فَقَالَ: أَيُّ شَـهْرٍ تَـأْمُرُنِي أَنْ أَصُـومَ بَعْـدَ شَـهْرِ رَمَضَانَ؟ قَالَ لَهُ: مَا سَمِعْتُ أَحَدًا يَسْأَلُ عَنْ هَذَا إِلاَّ رَجُلاً سَمِعْتُهُ يَـسْأَلُ رَسُـولَ r وَأَنَا قَاعِدٌ عِنْدَهُ، فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ! أَيُّ شَـهْرٍ تَـأْمُرُنِي أَنْ أَصُـومَ بَعْـدَ شَـهْرِ

[1] Müslim

رَمَضَانَ؟ قَالَ: إِنْ كُنْتَ صَائِمًا بَعْدَ شَهْرِ رَمَضَانَ، فَصُمْ الْمُحَرَّمَ؛ فَإِنَّهُ شَهْرُ اللَّهِ فِيهِ يَوْمٌ تَابَ فِيهِ عَلَى قَوْمٍ، وَيَتُوبُ فِيهِ عَلَى قَوْمٍ آخَرِينَ)) [رواه الترمذي]

"Ali b. Ebî Tâlib'den-Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, o şöyle der: Bir adam kendisine: 'Ramazan ayından sonra hangi ayda oruç tutmamı emredersin? diye sordu. Ali-Allah ondan râzı olsun- ona dedi ki: 'Ben, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in yanında otururken bir adamdan başka hiç kimsenin bu konuda sorduğunu işitmedim. Adam: 'Ey Allah'ın elçisi! 'Ramazan ayından sonra hangi ayda oruç tutmamı emredersin?' diye sordu.Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- buyurdu ki: 'Ramazan ayından sonra oruç tutmak istersen, Muharrem ayında oruç tut.Çünkü Muharrem ayı, Allah'ın ayıdır.Bu ayda öyle bir gün vardır ki Allah o günde bir topluluğu bağışlamış, yine o ayda başka bir topluluğu bağışlayacaktır."[1]

---

[1] Tirmizî

Daha geniş bilgi için: İbn-i Receb'in: "Letâifu-l-Meârif" (s:45-53) adlı eseri ile İbn-i Kayyim'in "Zâdu'-l-Meâd" (c:1, s:349) adlı eserine bakınız.